

status in verbo, abili mœrens: erat enim habens multas possessiones.

25. Et circumspectus Jesus,

A. 25. Jesus autem dixit discipulis suis: Amen dico vobis, quia dives difficilè intrabit in regnum cœlorum.

C. 21. Dixit: Quàm difficile, qui pecunias habent, in regnum Dei intrabunt! 25. Facilius est enim camelum per foramen acis transire, quàm divitem intrare in regnum Dei

A. 24. Et iterum dico vobis: Facilius est camelum per foramen acis transire, quàm divitem intrare in regnum cœlorum.

25. Auditis autem his discipuli mirabantur valde, dicentes: Quis ergo poterit salvis esse?

C. 26. Et dixerunt qui audiebant: Et quis potest salvis fieri? 27. Ait illis:

A. 26. Aspicies autem Jesus, dixit illis: Apud homines hoc impossibile est: apud Deum autem omnia possible sunt.

B. Possibilia sunt apud Deum.

3. Relinquentes omnia propter Christum.

B. 28. Et cœpit et Petrus dicere: (In Com. Abbatum.) † Ecce nos dimisimus omnia, et secuti sumus te.

29. Respondens Jesus ait: Amen dico vobis:

C. 28. Ait autem

C. 24. Videns autem Jesus illum tristem factum,

B. Ait discipulis suis: Quàm difficile qui pecunias habent, in regnum Dei introibunt! 24. Discipuli autem obstupescabant in verbis ejus. At Jesus rursus respondens; ait illis: Filioi, quàm difficile est, confidentes in pecuniis in regnum Dei introire!

25. Facilius est camelum per foramen acis transire, quàm divitem intrare in regnum Dei.

26. Qui magis admirabatur, dicentes ad semetipsos: Et quis potest salvis fieri?

27. Et intuens illos Jesus, ait: Apud homines impossibile est, sed non apud Deum: omnia enim

C. Quæ impossibilia sunt apud homines possible sunt apud Deum.

A. 27. Tunc respondens Petrus dixit ei: (In Com. Abbatum.) † Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

28. Jesus autem dixit illis: Amen

Petrus: Ecce nos dimisimus omnia, et secuti sumus te. 29. Qui dixit eis: Amen dico vobis: nemo est qui reliquit domum, aut parentes, aut fratres, aut uxorem, aut filios, propter regnum Dei, 50. Et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in seculo venturo vitam æternam. (31) Assumpsit autem. c. 104, n. 1.)

A. omnis qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit †. 50. Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi. Erant autem, c. 104, n. 1.)

B. Nemo est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut matrem, aut uxorem, (5) aut filios, aut agros, propter me et propter Evangelium; 50. Qui non accipiat centies tantum, nunc in tempore hoc domos, et fratres, et sorores, et matres, et filios, et agros, cum persecutionibus (4); et in seculo futuro vitam æternam possidebit †. 50. Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi (C, 90, n. 1, v. 50. A, B, 100, n. 5.). (32. et novissimi primi. Erant autem, c. 104, n. 1.)

(1) Utraque responsio in textu posita, quia nonnulli diversas putant; ut quia juvenis et Christum bonum appellaverat, et de bono faciendo interrogaverat, duo etiam Christus responderit, isque sit ultima responsionis sensus. Quid de bono vis à me edoceri, cum unicuique sit boni fons Deus: ideoque non satis sit bonum nobis monstrari, nisi ille mentem illuminet. Alii tamen sic explicant: Quid me interrogas, de bono mentionem faciens, seu me bonum dicens, ut A cum B et C consentiat: quod confirmant, quia etiam in A Græca verum est, de textu græco vulgato; nam quedam exemplaria habent, et me interrogas de bono.

(2) Gr. hic addit, *ἀγαθὸν εὐαγγελίου sublatâ cruce.*

(3) Etiam hic additur in Gr. aut uxorem.

(4) Benè hoc addidit B ne felicitatem temporalem nobis promissam imaginemur: solatia promittuntur, non delicia: quod Theophilactus rectè interpretatur, dicens, futurum ut Christianis talium jacturam passis alii Christiani sint vice istarum necessitudinum; sintque centuplo plures qui eis castum et spiritalè affectum ac solatium patris, matris, fratris, sororis impendant, et suis domibus excipiant, honorisque sustentent.

OPERARIJ VINÆ.

CAPUT CI.

A. XX. 1. (Dom. in Septuag.) † Simile est regnum cœlorum homini patrifamiliâs, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. 2. Conveniunt

autem factâ cum operariis ex denario diurno, misit eos in vineam suam. 3. Et egressus circa horam tertiam, vidit alios stantes in foro otiosos, 4. Et dixit illis: Ite et vos in vineam meam, et quod justum fuerit dabo vobis. 5. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam, et nonam horam, et fecit similiter. 6. Circa undecimam verò exiit, et invenit alios stantes, et dicit illis: Quid hic statis totâ die otiosi? 7. Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in vineam meam. 8. Cum sero autem factum esset, dicit Dominus vineæ procuratori suo: Voca operarios, et redde illis mercedem, incipiens à novissimis usque ad primos. 9. Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. 10. Venientes autem et primi, arbitrati sunt quòd plus essent accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios. 11. Et accipientes murmurabant adversus patrefamiliâs, 12. Dicentes: Hi novissimi unâ horâ fecerunt, et pares illos nobis fecisti, qui portavimus pondus diei, et æstus. 15. At ille respondens uni eorum, dixit: Amice, non facio tibi injuriam: nonne ex denario convenisti mecum? 14. Tolle quod tuum est, et vade: volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi. 15. Aut non licet mihi quod volo facere? An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? 16. Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi (C, 90, n. 1 v. 50. A, B, 100, n. 5.): multi enim sunt vocati, pauci verò electi (Inf. 114.) †. (17. Et ascendens c. 104, n. 1.)

LAZARUS SUSCITATUS.

Quia hæc historia, cum secessu Christi in Ephrem de quo c. seq. n. 2, sine dubio præcedit ramos palmarum, eam nullibi melius collocari posse visum est.

CAPUT CII.

1. Mors Lazari absente Christo.

D. XI. 4. (Fer. 6 post Dom. 4 Quadr.) † Erat autem quidam languens Lazarus à Bethaniâ, de castello Mariæ, et Marthæ sororis ejus. 2. (Maria autem erat, quæ unxit Dominum unguento, et extersit pedes ejus capillis suis (C, 48, v. 58. A, B, D, 108, n. 1); cojus frater Lazarus infirmabatur). 3. Miserunt ergo sorores ejus ad eum, dicentes: Domine, ecce quem amas infirmatur. 4. Audiens autem Jesus, dixit eis: Infirmitas hæc non est ad mortem, sed pro gloriâ Dei, ut glorificetur Filius Dei per eam. 5. Diligebat autem Jesus Martham, et sororem ejus Mariam, et Lazarum. 6. Ut ergo audivit quia infirmabatur; tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus: 7. Deinde post hæc dixit discipulis suis: Eamus in Judæam iterum (1). 8. Dicunt ei discipuli: Rabbi, nunc quærebant te Judæi lapidare, et iterum vadis illuc? 9. Respondit Jesus: Nonne duodecim sunt horæ diei? Si quis ambulaverit in die, non offendit; quia lucem hujus mundi videt: 10. Si autem ambulaverit in nocte, offendit; quia lux non est in eo. 11. Hæc ait, et post hæc dixit eis: Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut à somno excitem eum. 12. Dixerunt ergo discipuli ejus: Domine, si dormit salvus erit. 15. Dixerat autem Jesus de morte ejus: illi autem puta-

verunt, quia de dormitione somni diceret. 14. Tunc ergo Jesus dixit eis manifestè: Lazarus mortuus est; 15. Et gaudeo propter vos, ut credatis quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum. 16. Dixit ergo Thomas, qui dicitur Didymus, ad condiscipulos: Eamus et nos, ut moriamur cum eo.

2. Colloquium Christi cum Marthâ. 17. Venit itaque Jesus: et invenit eum quatuor dies jam in monumento habentem. 18. (Erat autem Bethania juxta Jerosolymam, quasi stadiis quindecim.) 19. Multi autem ex Judæis venerant ad Martham et Mariam, ut consolarentur eas de fratre suo. 20. Marthâ ergo ut audivit quia Jesus venit, occurrit illi: Maria autem domi sedebat. 21. (In die depos. def.) † Dixit ergo Marthâ ad Jesum: Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus: 22. Sed et nunc scio, quia quæcumque poposceris à Deo, dabit tibi Deus. 25. Dicit illi Jesus: Resurget frater tuus. 24. Dicit ei Marthâ: Scio quia resurget in resurrectione in novissimo die. 25. Dicit ei Jesus: Ego sum resurrectio, et vita: (Sup. 59, n. 5 et 4, v. 40 et 47.) qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet; 26. Et omnis, qui vivit, et credit in me, non morietur in æternum. Credis hoc? 27. Ait illi: Utiqûe Domine, ego credidi, quia tu es Christus Filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti †.

5. Maria, et Christus plorantes.

28. Et cum hæc dixisset, abiit, et vocavit Mariam sororem suam silentio, dicens: Magister adest, et vocat te. 29. Illa ut audivit, surgit citò, et venit ad eum: 30. Non dùm enim venerat Jesus in castellum; sed erat adhuc in illo loco, ubi occurrerat ei Marthâ. 31. Judæi ergo, qui erant cum eâ in domo, et consolabantur eam, cum vidissent Mariam quia citò surrexit et exiit, secuti sunt eam, dicentes: Quia vedit ad monumentum, ut ploret ibi. 32. Maria ergo cum venisset ubi erat Jesus, videns eum, cecidit ad pedes ejus, et dicit ei: Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus. 33. Jesus ergo ut vidit eam plorantem, et Judæos, qui venerant cum eâ, plorantes, infremuit spiritu (2) et turbavit seipsum (V. alibi Jesum turbatum, c. 110, n. 4, et c. 151, n. 1); 34. Et dixit: Ubi posuistis eum? Dicunt ei: Domine, veni, et vide. 35. Et lacrymans est Jesus. 36. Dixerunt ergo Judæi: Ecce quomodò amabat eum. 37. Quidam autem ex ipsis dixerunt: Non poterat hic, qui aperuit oculos cæci nati, facerit ut hic non moreretur. (Sup. 77, n. 1, v. 6.)

4. Suscitatio Lazari.

38. Jesus ergo rursùm fremens in semetipso, venit ad monumentum. Erat autem spelunca; et lapis superpositus erat ei. 39. Ait Jesus: Tollite lapidem. Dicit ei Marthâ, soror ejus qui mortuus fuerat: Domine, jam fetet, quatuordecim enim. 40. Dicit ei Jesus: Nonne dixi tibi, quoniam si crederis, videbis gloriam Dei? 41. Tulerunt ergo lapidem. Jesus autem elevatis sursum oculis, dixit: Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me: 42. Ego autem sciebam, quia semper me audis; sed propter populum, qui circumstat, dixi; ut credant quia tu me misisti.

existarent quod confestim regnum Dei manifestaretur. 12. Dixit ergo: (In fest. S. Ludov. reg.) † Homo quidam nobilis abili in regionem longinquam accipere sibi regnum, et reverti. 13. Vocatis autem decem servis suis, dedit eis decem mvas, et ait ad illos: Negotiamini dum venio. 14. Cives autem ejus oderant eum; et miserunt legationem post illum, dicentes: Nolumus hunc regnare super nos. 15. Et factum est ut rediret accepto regno: et jussit vocari servos, quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum quisque negotiatus esset. 16. Venit autem primus dicens: Domine, mna tua decem mnas acquisivit. 17. Et ait illi: Euge, bone serve, quia in medio fuit fidelis, eris potestatem habens super decem civitates. 18. Et alter venit dicens: Domine, mna tua fecit quinque mnas. 19. Et huic ait: Et tu esto super quinque civitates. 20. Et alter venit dicens: Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in sudario: 21. Timi enim te, quia homo austerus es; tollis quod non posuisti, et metis quod non seminasti. 22. Dicit ei: De ore tuo te judico, serve nequam: scilicet quod ego homo austerus sum, tollens quod non posui, et metens quod non seminavi: 23. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam, ut ego veniens cum usuris utique exigessem illam? 24. Et astantibus dixit: Aufer te ab illo mnam, et date illi qui decem mnas habet: 25. Et dixerunt ei: Domine, habet decem mnas. 26. Dico autem vobis, quia omni habenti dabitur, et abundabit; ab eo autem qui non habet, et quod habet auferetur ab eo (A, B, C, 51, n. 2 et 4, A, 125, v. 29) †. 27. Verumtamen inimicos meos illos, qui noluerant me regnare super se, adducite adhuc, et interficite ante me. 28. Et his dictis, præcedebat ascendens Jerosolymam. (29. Et factum est, c. 109, n. 1.)

DUO CÆCI PROPE JERICHO.

A. duos cæcos commemorat; sed quia alter altero nobilior, unus tantum meminert. B. et C. cujus et nomen exprimit B. idem enim miraculum à tribus narrari circumstantiis omnes satis declarant. Nos autem hic in contextu vtrum cæcum appropinquasset juxta B. et C.; quia hi, plures quam A. easque consideratione dignas circumstantias retulerunt. V. tit. cap. 105.

CAPUT CVII.

C. XVIII. 55. Factum est autem cum appropinquaret Jericho (1), cæcus quidam sedebat secus viam mendicans.

A. XX. 29. Et egredientibus illis ab Jericho; secuta est eum turba multa: 50. Et ecce duo cæci sedentes

57. Dixerunt autem ei quod Jesus Nazareus transiret.

C. 58. Et clamavit, dicens: Jesu fili David, miserere mei.

A. Et clamaverunt, dicentes: Domine, miserere nostri, fili David. 51. Turba autem increpabat eos, ut tacerent:

C. Ut taceret: ipse vero multo magis clamabat: Fili David, miserere mei. 40. Stans autem Jesus jussit illum

A. At illi magis clamabant, dicentes: Domine, miserere nostri, fili David. 52. Et stetit Jesus, et vocavit eos, et ait: Quid vultis ut faciam vobis? 53. Dicunt illi: Domine, ut aperiantur oculi nostri. 54. Miseratus autem eorum Jesus, tetigit oculos eorum.

B. Respondens Jesus dixit illi: Quid tibi vis faciam? Cæcus autem dixit ei: Rabboni, ut videam. 52. Jesus autem ait illi.

C. Fides tua te salvum fecit. 45. Et confestim vidit: et sequebatur illum, et secuti sunt eum (XXI. (XIX. 1. Et ingressus, c. 105.)

B. Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit; et sequebatur eum in via. (XI. 1. Et cum appropinquaret, c. 109.)

C. Magnificans Deum. Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo †.

1. Et cum appropinquaret c. 109, n. 1.)

(1) Qui aliud miraculum à C. narrari volunt, quam ab A. et B. hoc munus afferunt, quod juxta C. Christus appropinquaret Jericho, juxta vero A. et B. egrediretur ab Jericho. Quidam sic conciliant, quod C. locum notaverit, unde primò incepit cæcus clamare, scilicet cum appropinquaret Jesus Jericho; sed cum esset dilata sanitas ejus, eundem iterum cum alio cæco viam obesside, Jesu egrediente Jericho: et tunc utrumque vocatum esse, ac sanatum. Alii, fortasse mellius, respondent, *Ergo, appropinquare*, etiam cum prepositione *et*, non semper motum ad locum, sed

B. 47. Qui cum audisset quia Jesus Nazareus est, cepit clamare, et dicere: Jesu fili David, miserere mei.

C. 59. Et qui preibant, increpabant eum,

B. 48. Et comminabantur ei multi, ut taceret: at ille multo magis clamabat: Fili David, miserere mei. 49. Et stans Jesus præcepit illum vocari, et

B. Vocat cæcum, dicentes ei: Animaquior esto, surge, vocat te. 50. Qui projecto vestimento suo, exsilien venit ad eum. 51. Et

sepe distantiam tantum significare; sicut apud eundem C. 19 sui Evang. v. 29, et Concord. 109, n. 1, *et appropinquare*, et *appropinquare*, cum appropinquaret ad Bethphage, et Bethaniam: hoc est, cum esset circa ea loca; nam Bethaniam jam transierat. V. tit. c. 105.

II. UNCTIO PEDUM CHRISTI.

Unam esse in Bethania cænam et unctioem à tribus Evang. narratam, et locum, et tempus, et genus unguenti, et pretium, et indignatio discipulorum, et eorum reprehensio manifestè convincunt: sed A. et B. per recapitulationem id commemorant, ut indicarent causam proditionis Judæ, nempe quod indignaretur sibi perisse lucrum, quod ex vendito unguento provenire potuisset. D. vero historiam hanc suo tempore reddidit, et more suo quadam notat ab aliis prætermissa. ut nomen mulieris, scilicet Mariæ sororis Lazari. V. cap. 48, et 56, n. 1.

CAPUT CVIII.

1. Maria ungens Christum.

A. XXVI. 6. Cum autem Jesus esset in Bethania, ubi Lazarus fuerat mortuus, quem suscitavit Jesus. 2. Fecerunt autem ei cænam ibi,

In domo Simonis leprosi, et recumbent, venit mulier eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi, et unxit pedes Jesu (1), et extersit pedes ejus capillis suis;

A. In domo Simonis leprosi: D. Et Martha ministrabat, Lazarus vero unus erat ex discipulis cum eo. 5 Maria ergo B. Habens alabastrum (c. 48, v. 58. D. 102, n. 1.) D. Accepit libram unguenti nardi spicati pretiosi:

B. Et fracto alabastro A. Effudit super caput ipsius reumbentis:

D. Et domus impleta est ex odore unguenti.

2. Murmur discipulorum.

A. 8. Videntes autem discipuli, indigni ferentes intra somet dignati sunt, et dicentes: Ut quid perditio hæc? 9. enim unguentum istud venundari plusquam trecentis denariis, et dari pauperibus. Et fremebant in eam.

D. 4. Dixit ergo unus ex discipulis ejus, Judas Iscariotes, qui erat eum traditurus (2): 5. Quare hoc unguentum non venit trecentis denariis, et datum est egenis? 6. Dixit autem hoc, non quia de egenis pertinebat ad eum, sed quia fur erat, et loculos habens, ea que mittebantur, portabat.

D. 7. Dixit ergo Jesus: A. 10. Sciens autem Jesus, ait illi: B. 6. Jesus autem dixit: Simile eam, cultura mea servet illud (3).

A. Opus enim bonum operata est in me.

11. Nam semper pauperes habetis vobiscum; me autem non semper habetis.

D. 8. Pauperes enim semper habetis vobiscum; me autem non semper habetis.

A. Ad sepeliendum me fecit. 15. Amen dico vobis: Ubicumque fuerit Evangelium istud in universo mundo, et quod hæc fecit in memoriam ejus (14 Tunc abiit, c. 127, n. 2.)

5. Consilium de occidendo Lazaro.

D. 9. Cognovit ergo turba multa ex Judæis, quia illic est: et venerunt, non propter Jesum tantum, sed ut Lazarum viderent, quem suscitavit à mortuis. †. 10. (Sab. post Dom. Pas.) † Cogitaverunt autem principes sacerdotum, ut et Lazarum interficerent: 11. Quia multi propter illum abibant ex Judæis, et credebant in Jesum.

(1) Maria primùm pedes unxit, quod narrat D. postea totum effudit unguentum super caput fracto vasculo, quod solum memorat A. et B.

(2) Dici potest plures indignè tulisse, sed maximè Judam, qui altiori et acerbiori præ cæteris voce de hæc unguenti effusione infremuit: idè in contextu verba B. et D. super hoc, non sine aliqua repetitione, apponere visum est. Quamquam fieri potuit, ut Judas solus hæc indignationem susceperit: sepe enim quod ab uno factum est, pluraliter effert Scriptura, per synecdochem, ut cum dicit, latrones Christum blasphemasse.

(3) Gr. sine illam, *ἀπεσ*. Quod sequitur, ut in diem sepulture mee servet illud, aliter legitur in plerisque Græcis, scilicet, in diem sepulture mee servavit illud. Alii tamen cum latino consentiunt.

(4) Vide annot. 2, cap. 127.

RAMI PALMARUM.

CAPUT CIX.

Pallus solutus.

B. XI. 1. Et cum appropinquaret Jerosolymam et Bethaniam, ad montem Olivetum, mittit duos ex discipulis suis (1), Et ait illis: Ite in castellum, quod

D. XII. 12. In crastinum autem

A. XXI. 1. (Dom. Pal. pro benedic. ram.) †

Cum appropinquaret Jerosolymam, et venissent Bethaniam ad montem Oliveti; tunc Jesus misit duos discipulos, 2. Tunc eis: Ite in castellum quod contra vos est, et statim introentes invenietis asinam alligatam, et pul-

D. XII. 12. In crastinum autem

A. XXI. 1. (Dom. Pal. pro benedic. ram.) †

Cum appropinquaret Jerosolymam, et venissent Bethaniam ad montem Oliveti; tunc Jesus misit duos discipulos, 2. Tunc eis: Ite in castellum quod contra vos est, et statim introentes invenietis asinam alligatam, et pul-

contra vos est, et stam introentes illic, invenietis pullum ligatum, C. XIX. 29. Et factum est (2), cum appropinquasset ad Bethphage, et Bethaniam, ad montem qui vocatur Oliveti, misit duos discipulos suos, 50 dicens: Ite in castellum, quod contra est; in quod introentes invenietis pullum asinae alligatum, cui nemo unquam hominum sedit: solvite illum, et adducite.

B. Solvite illum, et adducite.

A. 5. Et si quis vobis aliquid dixerit, B. 5. Et si quis vobis dixerit: Quid facitis? dicite, quia Domino necessarius est: et continuo illum dimittet huc: C. Sic dicitis ei: Quia Dominus operam ejus desiderat. C. 52. Abierunt autem qui missi erant: et invenerunt, sicut dixit illis, stantem pullum.

B. 5. Et quidam de illic stantibus dicebant illis:

C. Quid solvitis pullum? 54. At illi dixerunt:

C. Quia Dominus eum necessarium habet.

B. Et dimiserunt eis.

2. Triumphalis ingressus Christi in Jerusalem.

B. 7. Et duxerunt pullum ad Jesum. Et

C. 55. Et duxerunt illum ad Jesum:

D. Turba multa que venerat ad diem festum, cum audissent, quia venit Jesus Jerusalem; 15. Accer-

perunt ramos palmarum (4), et processerunt obviam ei; et clamabant: Hosanna, benedictus qui venit in nomine Domini, rex Israel.

A. Imposuerunt super eos vestimenta sua (5): et C. Et factantes vestimenta sua supra pullum, imposuerunt Jesum.

D. Et sedit super eum;

B. Et sedit super eum.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

perunt ramos palmarum (4), et processerunt obviam ei; et clamabant: Hosanna, benedictus qui venit in nomine Domini, rex Israel.

A. Imposuerunt super eos vestimenta sua (5): et C. Et factantes vestimenta sua supra pullum, imposuerunt Jesum.

D. Et sedit super eum;

B. Et sedit super eum.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

A. 8. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii autem cadebant et sternebant in via.

bus ipse ait: Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides

5. *Fletus Christi super Jerusalem* (Hæc 2 predictio evers. Jerus. v. 1, c. 90, n. 2, et 5, c. 121.)

41. Et (Dom. 9 post. Pent.) † ut appropinquavit, videns civitatem levit super illam, dicens: 42. Quia si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, que ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. 43. Quia venient dies in te: et circumdabant te inimici tui vallo; et circumdabant te, et coangustabant te undique: 44. Et ad terram prosternerent te, et filios tuos qui in te sunt; et non relinquent in te lapidem super lapidem: eò quod non cognoveris tempus visitationis tue.

(1) Gr., hic addit, *Bethphage*. (2) Hoc est, cum essent prope Bethphagen, et Bethaniam (V. annot. in fine, c. 107) nondum enim Bethphagen pervenerant, sed jam reliquerant Bethaniam, ubi Christus pridè diversatus fuerat.

(3) Vox Hebræis et Græcis communis generis. Quare non male latinus interpretatus asinam posuit, quia pullo mater optimè adjungitur. Multi tamen existimant prophetiam de duobus animalibus intelligendam non esse, sed oppositionem esse Hebræis familiarem, super asinum, et pullum unius asinarum. Unde D eandem n. seq. prophetiam referens pulli tantum meminit, (4) Licet verisimile sit D per anticipationem eas ipsas acclamationes narrare, quas alii: quia tamen fieri potest ut diversa sint; ut patet ex eo quod dicit, turbas audit quod Jesus Jerusalem venit, et antequam pullo insideret, obviam ei prodidisse, et acclamasse; ideò ordinem ejus non immutare satius visum est.

(5) Credibile est, super utrumque jacta vestimenta, sed Dominum pullo tantum insedis, ex B, C, D.

(6) Qui scilicet miraculis excitati à Galilæa Christum sequebantur. Unde videtur alii à turbis, de quibus A, B, D, ideòque utrorumque acclamationes in contextu apposuimus.

(7) Gr. regnum in nomine Domini Patris nostri David: sed hæc verba, in nomine Domini, ex superiori commate videtur repetita, cum ea Syrus non agnoscat; agnoscat tamen Arabis, cujus seriorum esse versionem doctores existimant.

II. EJECTIO È TEMPLO. (V. 1, c. 19.)

Hæc ejectio secundum A et C primà die ingressis Jerusalem contigit: nam que sequuntur apud A, n. 2, v. 15, de pueris adhuc hosanna clamantibus, videtur omnino ad hanc diem pertinere. Itaque B, qui solus distinguit dies, et ad secundum diem referre videtur, usus est recapitulatione ejus, quod pridè acciderat, ut exponit August. de Cons. Evang., l. 3, c. 68. Quare narratio B nonnihil immutanda fuit. Sunt tamen qui velint A et C anticipatione usos fuisse.

CAPUT CX.

A. Ejectio vendentium.

B. XI. 11. Et introivit Jerusalem. A. XXI. 10. Et (Fer. 3, post Dom. 1 Quadr.) † cum intrasset Jerusalem, commota est universa civitas, dicens: Quis est hic? C. XIX. 45. Et ingressus in templum, cepit ejicere vendentes in templo Dei.

B. 15. Et cum introisset in templum, cepit ejicere vendentes in templo Dei.

B. 15. Et cum introisset in templum, cepit ejicere vendentes in templo Dei.

46. Dicens illis: Scriptum est, quia domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum.

A. Et ejiciebat omnes vendentes et ementes in templo; et mensas numulariorum, et cathedras vendentium columbas evertit: 17. Et docebatur, dicens eis: Nonne scriptum est, quia Domus mea, domus orationis vocabitur omnibus gentibus? vos autem fecistis eam speluncam latronum (Isa. 56, 7. Jerem. 7, 11):

18. Quo audito principes sacerdotum, et scribæ querebant quomodo eum perderent: timebant enim eum, quoniam universa turba admirabatur super doctrinam ejus. (C, cap. seq. n. 2.)

19. Et cum vespera, c. seq. speluncam latronum.

2. Curatio multorum. Indignatio Phariseorum.

A. 14. Et accesserunt ad eum cæci, et claudi in templo; et sanavit eos. 15. Videntes autem principes sacerdotum, et scribæ mirabilia que fecit, et pueros clamantes in templo, et dicentes: Hosanna filio David: indignati sunt, 16. Et dixerunt ei: Audis quid isti dicunt? Jesus autem dixit eis: Utique: nunquam legis? Quia ex ore infantium et lactentium profecti laudem? (Ps. 8, 5.)

5. Gentiles ad Christum.

D. XII. 20. Erant autem quidam gentiles (1), ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo. 21. Ii ergo accesserunt ad Philippum, qui erat à Bethsaida Galilæe; et rogabant eum, dicentes: Domine, volumus Jesum videre. 22. Venit Philippus, et dicit Andreas: Andreas rursum et Philippus dixerunt Jesu.

4. Predictio glorificationis Christi.

25. Jesus autem respondit eis, dicens: Venit hora ut clarificetur Filius hominis. 24. (In festo S. Laurent.) Amen, amen dico vobis, nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, multum fructum manet: si autem mortuum fuerit, multum fructum afferit. Qui amat animam suam, perdet eam: et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam (A, 56, n. 6, v. 59, A, B, 66, n. 5, C, 97, n. 2). 26. Si quis mihi ministrat, me sequatur: et ubi sum ego, illic et minister meus erit. Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum pater meus †. 27. Nunc anima mea turbata est: et quid dicam? Pater, salvifica me ex hac hora (V. alibi Jesum turbatum, c. 102, n. 5, et c. 151, n. 1). Sed propterea venit in horam hanc: 28. Pater, clarifica nomen tuum. Venit ergo vox de cælo: Et clarificavi, et iterum clarificabo. 29. Turba ergo que stabat, et audierat, dicebat tonitruum esse factum. Alii dicebant: Angelus ei locutus est.

5. *Christus per crucem exaltandus.*

50. Respondit Jesus, et dixit: Non propter me hæc vox venit, sed propter vos. 51. *In fest. Exalt. S. crucis* † Nunc iudicium est mundi: nunc princeps huius mundi eiecitur foras. 52. Et ego si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad meipsum (2). 53. (Hoc autem dicebat, significans quâ morte esset moriturus.) 54. Respondit ei turba: Nos audivimus ex lege, quia Christus manet in æternum (*Psal. 109, 4, Isa. 40, 8*): et quomodo tu dicis: Oportet exaltari filium hominis? quis est iste Filius hominis? 55. Dixit ergo eis Jesus: Adhuc modicum, lumen in vobis est (5): ambulat dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant: et qui ambulat in tenebris, nescit quò vadat. 56. Dum lucem habetis credite in lucem, ut filii lucis sitis. Hæc locutus est Jesus: et abiit, et abscondit se ab eis 5.

6. *Excaecatio Judæorum.*

57. Cum autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in eum: 58. Ut sermo Isaie prophete impleretur, quem dixit: Domine, quis credidit auditui nostro? et brachium Domini cui revelatum est (*Isa. 53, 1*)? 59. Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Isaïas: 40. Excaecavit oculos eorum, et induravit cor eorum; ut non videant oculis, et non intelligant corde, et convertantur, et sanem eos (*Isa. 6, 10, A, B, C, 51, n. 2: Act. 28, 27; Rom. 11, 8*). 41. Hæc dixit Isaïas, quando vidit gloriam ejus, et locutus est de eo. 42. Verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum: sed propter Phariseos non confitebantur, ut è synagoga non eiecerentur: 43. Dixerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam Dei.

7. *Exhortatio ad fidem.*

44. Jesus autem clamavit et dixit: Qui credit in me, non credit in me, sed in eum qui misit me: 45. Et qui videt me, videt eum (qui misit me): 46. Ego lux in mundum veni, ut omnis qui credit in me, in tenebris non maneat. 47. Et si quis audiverit verba mea, et non custodierit; ego non iudico eum: non enim veni ut iudicem mundum, sed ut salvificem mundum (*sup. 20, v. 47*). 48. Qui spernit me, et non accipit verba mea; habet qui iudicat eum: sermo quem locutus sum, ille iudicabit eum in novissimo die. 49. Quia ego ex meipso non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit quid dicam, et quid loquar. 50. Et scio quia mandatum ejus vita æterna est. Quæ ergo ego loquor, sicut dixit mihi Pater, sic loquor. (XIII. 1. *Ante diem, c. 129.*)

B. Et circumspexit omnibus, eum jam vespera esset hora, exiit,

A. 17. Et relictis illis abiit foras extra civitatem in Bethaniam. B. *In Bethaniam.*

B. Cum duodecim;

A. Ibi que mansit. 5.

(1) Gr. *ἐξέλεγε*, quidam Græci.

(2) In Gr. *ἀνάγει*, omnes: sed frequenter in D, neutrum pro masculino ut 1 epist. c. 5, v. 4: *Omne quod*

natum est ex Deo, vincit mundum: id est, omnis qui natus est.

(3) *Modicum*, id est, modico tempore, seu ad breve tempus, ut ex Græco patet, *ἔτι ὀλίγον ὄψεσθε*: unde post nomen, *modicum*, apponenda est virgula; ut sensus sit, Christum veram lucem modico tempore illis præsentem fore; nou autem, modicum illis lumen inesse.

FICUS AREFACTA. FIDES. ORATIO.

CAPUT CXI.

1. *Ficus maledicta.*

A. XXI. 18. *Mane autem*
B. *Esuriit.*

A. 19. *Et videns*
fieri arborem unam
secus viam, venit
ad eam: et nihil
invenit in eâ, nisi
folia tantum; et
ait illi:

B. *Jam non amplius*
in æternum quis-
quam manducet.

B. Et audiebant discipuli ejus.

A. Et arefacta est, continuo ficulnea.

2. *Jesus docens in templo.*

B. 15. Et veniunt Jerosolymam. (Et cum introisset (1), c. præced., n. 1.)

C. XIX. 47. Et erat docens quotidie in templo 5.

Principes autem sacerdotum, et scribæ, et principes plebis quærebant illum perdere (2): 48. Et non inveniebant quid facerent illi: omnis enim populus suspensus erat, audiens illum. (B. c. præc., n. 1.)

B. 19. Et cum vespera facta esset, egrediebatur de civitate. 20. Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam à radicibus.

5. *Via fidei et orationis.*

A. 20. Et videntes discipuli mirati sunt, dicentes: Quomodo continuo aruit (5)?

B. 21. Et recordatus Petrus dixit ei: Rabbi, ecce ficus, cui maledixisti, aruit? 22. Et respondens Jesus ait illis: Habete fidem Dei:

A. Amen dico vobis, si habueritis fidem, et non hæsitaveritis, non solum de ficulnea facietis (C. A. 68, n. 5.); sed et

B. Quicumque dixerit huic monti: Tolle, et mitte in mare; et non hæsitaverit in corde suo, sed crediderit, quia quodcumque dixerit, fiat, fiet ei. 24. Propterea dico vobis (A. 45, n. 4, C. 82, n. 2, D. 153, n. 1, et 153, n. 4, Jac. 1, 5): Omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis, et evenient vobis. 25. Et cum sta-

22. *Et omnia quæcumque petieritis in oratione*

A. 21. *Respondens autem Jesus, ait eis:*

B. 35. *Amen dico vobis, quia,*

A. *Si monti huic dixeritis: Tolle,*

et facta te in mare, fiet.

B. *Quicumque dixerit huic monti: Tolle, et mitte in mare; et non hæsitaverit in corde suo, sed crediderit, quia quodcumque dixerit, fiat, fiet ei. 24. Propterea dico vobis (A. 45, n. 4, C. 82, n. 2, D. 153, n. 1, et 153, n. 4, Jac. 1, 5): Omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis, et evenient vobis. 25. Et cum sta-*

22. *Et omnia quæcumque petieritis in oratione*

22. *Et omnia quæcumque petieritis in oratione*

credentes, accipietis.

bitis ad orandum, dimittite si quid habetis adversus aliquem; ut et Pater vester qui in cœlis est, dimittat vobis peccata vestra (A. 42, n. 2, v. 12 et 14, C. 82, n. 1, v. 4). 26. Quòd si vos non dimiseritis: nec Pater vester qui in cœlis est, dimittet vobis peccata vestra (A. *ibid.*, v. 15 et 14, n. 5, v. 35.)

(1) Vide tit. cap. præced.

(2) Istud idem refert B de scribis, cap. præced., n. 1. statim post ejectionem è templo, cum hæc verborum connexionem, *Quo audito*, etc. Sed quoniam in iis constans et perpetuus fuit hic pravus animi habitus adversus Christum, C per hæc verba, *dicens quotidie in templo*, licet ab eo statim quoque post ejectionem relata, non ad solam illam ejectionis diem hanc sacerdotum et scribarum conjugationem pertinere innuit, sed ad aliam etiam, quæ Christus in templo docuerit.

(3) Hæc narrat A quasi eadem horâ dicta sint quæ aruit ficulnea, cum tamen ex B constet postredie tantum dicta fuisse.

IN QUÀ POTESTATE.

CAPUT CXII.

A. XXI. 25. *Et cum venisset in Jerosolymam.*

B. XI. 27. Et veniunt rursum in templum, accesserunt ad eum doctorem principes sacerdotum, et seniores populi, dicentes:

B. *Et cum ambularet in templo, doceente illo populum in templo, et evangelizante, convenerunt principes sacerdotum, et scribæ, et seniores; 28. Et dicunt ei: In quâ potestate hæc facis? et quis dedit tibi hæc potestatem?*

A. *In quâ potestate hæc facis? et quis tibi dedit hæc potestatem? 24. Respondens Jesus dixit eis: Interrogabo vos et ego unum verbum, et respondete mihi; et dicam vobis, in quâ potestate hæc faciam, quem si dixeritis mihi, et ego vobis dicam in quâ potestate hæc faciam.*

A. 25. *Baptismus Joannis unde erat? è cœlo, an ex hominibus?*

B. *Ut istas facias? 29. Jesus autem respondens, ait illis: Interrogabo vos et ego unum verbum, et respondete mihi; et dicam vobis, in quâ potestate hæc faciam.*

A. 25. *Baptismus Joannis unde erat? è cœlo, an ex hominibus?*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

B. *Respondete mihi.*

spondete mihi.

B. 50. *Baptismus Joannis de cœlo erat, an ex hominibus?*

C. 4. *Baptismus Joannis de cœlo erat, an ex hominibus? 5. At illi cogitabant intra se, dicentes: Quia si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis illi? 6. Si autem dixerimus, ex hominibus, B.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

51. *At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, de cœlo, dicit: Quare ergo non credidistis ei? 52. Si dixerimus, ex hominibus, ti memus populum. A. Omnes enim habebant Joannem sicut prophetam. B. Omnes enim habebant Joannem, quia verè propheta esset. 53. Et respondentes, dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc faciam. C. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis, in quâ potestate hæc facio.*

PARABOLÆ FILIORUM ET VINEÆ.

CAPUT CXIII.

1. *Duo filii, respiciens, et inobediens.*

B. XII. 1. Et coepit illis in parabolis loqui.

A. XXI. 28. Quid autem vobis videtur? Homo quidam habebat duos filios, et accedens ad primum dixit: Fili, vade, hodie operare in

et non ivit. 51. Quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt ei: Primus. Dicit illi Jesus: Amen dico vobis, quia publicani et meretrices præcedent vos in regnum Dei. 52. Venit enim ad vos Joannes in via justitiæ, et non creditis ei: Publicani autem, et meretrices crediderunt ei: vos autem videntes nec penitentiam habuistis postea, ut crederetis ei.

2. *Vinæ locatio.*

C. XX. 9. Cœpit autem dicere ad plebem: C. *Parabolam* A. 55. Aliam parabolam audi hanc. Homo plantavit vineam, et locavit eam colonis.

B. *Vineam* pastinavit homo, et circumdedit sepe, et fodit lacum, et edificavit turrim, et locavit eam agricolis (Isa. 5, 1, 2).

A. *Et peregrè profectus est.* C. Et ipse peregrè fuit multis temporibus.

B. 2. *Et misit ad agricolas in tempore:* C. 10. *Et in tempore misit ad cultores servum, ut de fructu vineæ darent illi: qui eorum dimiserunt eum inanem.* 11. *Et addidit alterum servum mittere:*

A. *Servos suos ad agricolas, ut acciperent fructus ejus:* 35. *Et agricolæ apprehensis servis ejus, alium ceciderunt, alium occiderunt,*

B. *Et illum, et contumeliis affecerunt.* C. Et afficientes contumeliâ, dimiserunt inanem.

A. *Alium verò lapidaverunt.* 12. *Et addidit tertium mittere, qui et illum vulnerantes ejecerunt.*

B. 5. *Et rursum alium misit, et illum occiderunt; et plures alios:*

A. 36. *Iterum misit alios servos plures prioribus: et fecerunt illis similiter,*

B. Quosdam cædentes, alios verò occidentes.

C. 15. *Dixit autem dominus vineæ: Quid faciam?*

mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebuntur.

A. 57. *Novissimam autem misit ad eos filium suum, dicens: Verebuntur filium meum.*

C. 14. *Quem cum vidissent coloni,* A. 58. *Agricolæ autem videntes filium,*

B. 7. *Coloni autem A. dixerunt intra se: Hic est hæres, venite, occidamus eum, et nostram erit hæreditas.*

8. *Et apprehendentes eum, occiderunt, et ejecerunt extra vineam.*

59. *Et apprehensum eum ejecerunt extra vineam, et occiderunt.*

C. *Cogitaverunt intra se, dicentes: Hic est hæres, occidamus illum, ut nostra fiat hæreditas.* 15. *Et ejetum illum extra vineam, occiderunt. Quid ergo faciet illis Dominus vineæ?*

B. 9. *Quid ergo faciet Dominus vineæ? Veniet, et perdet colonos; et dabit vineam aliis.*

C. 16. *Veniet, et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi: Absit.*

3. *Applicatio parabolæ ad Judæos.*

A. *Nunquam legistis in Scripturis: B. 10. Nec scripturam hanc legistis: Lapidem quem reproboverunt edificantes, hic factus est in caput anguli (Ps. 117, 22; Isa. 28, 16; Act. 4, 11; 1 hic factus est in caput anguli)?* 11. *A. Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris?*

C. *Lapidem quem reproboverunt edificantes, hic factus est in caput anguli?*

18. *Omnis qui ceciderit super illum lapidem, conquas-*

44. *Et qui ceciderit (Dan. 2, 34, et seg.; Zach. 12, 5; Rom. 9, 35.) super lapidem istum, con-*

41. *Alium illi (1): Malos malè perdet; et vineam suam locabit aliis agricolis, qui reddant et fructum temporibus suis. 42. Dicit illi Jesus:*

40. *Cum ergo venerit dominus vineæ, quid faciet agricolis illis?*

43. *Et cum audissent principes sacerdotum, et Pharisei, et scribæ parabolam ejus, cognoverunt quòd de ipsis diceret.*

46. *Et quarentes*

abitur, super quem autem ceciderit, comminet illum.

19. *Et querebant principes sacerdotum, et scribæ, et Pharisei, et scribæ, cognoverunt quòd de ipsis diceret.*

B. 12. *Et querebant eum tenere: A. Eum tenere*

B. *Et timuerunt turbam: cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit.* (Et relicto eo, c. 115.)

C. *Et timuerunt populum: cognoverunt enim quòd ad ipsos dixerit similitudinem hanc.* (20. Et observantes, c. 115.)

4. *Datus est, non pluralis. Ut autem quæ videtur in A et C contraria, conciliantur, notandum est cum August. 1. 2, de Cons. Evang., c. 70, parabolam istam non ad eos solos dictam, qui de potestate interrogaverant; sed et ad plebem, ut testatur C. Aiunt ergo quidam de plebe in Christum bene animati: malos male perdet: quorum responsum cum Christus confirmasset, sacerdotes intelligentes hæc ad se dirigi, dixerunt: Absit: scilicet ut nos necem hæredi pareremus, et consequenter male perdamur. Quod sequitur apud A satis aperte significat, sacerdotes parabolæ contraxisse.*

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

INVITATI AD NUPTIAS (de eod. re V. c. 91, n. 4, C).

12. *Et ait illi: Amice, quomodo hæc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit.* 13. *Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus et pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus, et stridor dentium (Sup. 45, v. 12).* 14. *Multi enim sunt vocati, pauci verò electi (Sup. 40) 1.*

QUE CESARIS CESARI, QUE DEI DEO.

CAPUT CXV.

B. XII. 12. *Et relicto eo abierunt.* A. XXII. 45. *Tunc (Dom. 22, post Pent.)* † abeunt Pharisæi consilium inierunt, ut caperent in sermone:

15. *Et mittunt ad eum A. 16. Et mittunt ei*

B. *Et Herodianis,* C. *Ut caperent eum in sermone.*

B. 14. *Qui venientes dicunt ei: A. Dicentes: C. Magister, scimus quia rectè dicis, et doces; et non accipis personam hominum: sed viam Dei in veritate doces:*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 25. Considerans autem dolorem illorum, dixit ad eos: Quid me tentatis? 24. Ostendite mihi denarium; cuius habet imaginem et inscriptionem? Respondentes dixerunt ei: Cesaris.*

25. *Et ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo. 26. Et B. Magister, scimus quia verax es, et non curas, quemquam: nec enim vides in faciem hominum, sed in veritate viam Dei doces: licet dari tributum Cesari, an non dabimus? 15. Qui sciens versu-*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

22. *Licet nobis tributum dare Cesari, an non? 18. Cognitâ autem Jesus nequitiam eorum, ait: Quid me tentatis, hypocrite? 19. Ostendite mihi numisma census? (1). At illi obtulerunt ei denarium. 20. Et ait illis Jesus: Cojus est imago hæc, et superscriptio? 21. Dicunt ei: Cesaris. Tunc ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris, Cesari; et que sunt Dei, Deo (Rom. 13, 7) 1. 22. Et audientes*

tiam illorum, ait illis: Quid me tentatis? offerre mihi denarium, ut videam. 16. At illi attulerunt ei. Et ait illis: Cujus est imago hæc, et inscriptio? Dicunt ei: Caesaris. 17. Respondens autem Jesus, dixit illis: Reddite igitur quæ sunt Caesaris, Caesari: et quæ sunt Dei, Deo. Et mirabantur super eo.

A. mirati sunt. A. Et relicto eo abierunt.

(1) B et C denarii nomen in verbis Christi posuerunt, non quod numismatis speciem Dominus expresserit; sed quod denarius fuerit ille nummus quem Dominus postulaverat sibi exhiberi. Denarius autem nummus erat argenteus, cujus valor quinque circiter assium nostratum erat. Neque is modus tribui, quasi unicuique tantum denarium unusquisque solveret, sed monetæ genus, in quâ tributum exigere solebat.

SADDUCEI CONFUTATI.

CAPUT CXVI.

1. Uxor septem fratrum.

C. XX. 27. Accesserunt autem quidam Sadduceorum, qui negant esse resurrectionem, et interrogaverunt eum, 28. Dicentes:

B. XII. 18. Et venerunt ad eum Sadducei, qui dicunt resurrectionem non esse, et interrogabant eum, dicentes:

A. Magister, Moyses dixit: Si quis mortuus fuerit non habens filium, ut ducat frater ejus uxorem illius, et suscitet semen fratri suo.

B. 19. Magister, Moyses nobis scripsit, ut si cujus frater mortuus fuerit, et dimiserit uxorem, et filios non reliquerit, accipiat frater ejus uxorem ip-

C. Non potuerunt verbum ejus reprehendere coram plebe: et mirati in responso ejus tacuerunt;

A. Et relicto eo abierunt.

A. XII. 25. In illo die accesserunt ad eum Sadducei, qui dicunt non esse resurrectionem: et interrogaverunt eum, 24. dicentes (Act. 25, 6, 8):

C. 55. In resurrectione ergo cujus erit uxor? omnes enim habuerunt eam.

C. 55. In resurrectione ergo cujus eorum erit uxor? [siquidem septem habuerunt eam uxorem.

C. Magister, Moyses scripsit nobis: Si frater alicujus mortuus fuerit habens uxorem, et hic sine liberis fuerit, ut accipiat eam frater ejus uxorem, et suscitet semen fratri suo (Deut. 25, 5).

A. 25. Erant autem apud nos septem fratres: et primus uxore ducta defunctus est; et non habens semen, reliquit uxorem suam fratri suo.

sinus, et resusciet semen fratri suo.

20. Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et mortuus est non relicto semine. 21. Et secundus

C. 29. Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et mortuus est sine filiis.

30. Et sequens accepit illam, et ipse mortuus est sine filio. A. Et tertius usque ad septimum.

B. Et tertius similiter. 22. Et acciperunt eam similiter septem, et non reliquerunt semen: novissima omnium defuncta est et mulier.

A. 27. Novissimè autem omnium et mulier defuncta est. 28. In resurrectione ergo cujus erit de septem uxor? omnes enim habuerunt eam.

C. 55. In resurrectione ergo cujus eorum erit uxor? [siquidem septem habuerunt eam uxorem.

2. Quales sancti post resurrectionem.

54. Et ait illis Jesus: A. 29. Respondens autem Jesus, ait illis: Dei?

Erratis nescientes Scripturas, neque virtutem Dei. 50. In resurrectione enim neque nubent, neque nubentur; sed erunt sicut angeli Dei in celo.

C. Filii hujus seculi nubunt, et traduntur ad nuptias: 55. Illi verò qui digni habebuntur seculo illo, et resurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducent uxores: 56. Neque enim ultra mori poterunt:

36. Similiter secundus

B. Accepit eam, et mortuus est; et nec iste reliquit semen.

C. 51. Et tertius accepit illam. Similiter et omnes septem; et non reliquerunt semen, et mortui sunt.

52. Novissimè omnium mortua est et mulier.

B. 25. In resurrectione ergo eum resurrexerint, cujus de his erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem.

24. Et respondens Jesus, ait illis: Nonne ideò erratis, non scientes Scripturas; neque virtutem Dei?

25. Cùm enim à mortuis resurrexerint, neque nubent, neque nubentur; sed sunt sicut angeli in cælis.

C. Filii hujus seculi nubunt, et traduntur ad nuptias: 55. Illi verò qui digni habebuntur seculo illo, et resurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducent uxores: 56. Neque enim ultra mori poterunt:

æquales enim angelis sunt, et filii sunt Dei, cùm sint filii resurrectionis.

3. Probatio resurrectionis.

C. 37. Quia verò resurgant mortui, Moysi, super rubum quomodò dixerit illi Deus, inquit (Exod. 5, 6): Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob?

B. 26. De mortuis autem quod resurgant, non legis in libro Moysi, super rubum quomodò dixerit illi Deus, inquit (Exod. 5, 6): Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob? A. 51. De resurrectione autem mortuorum non legis quod dictum est à Deo, dicente vobis: 22. Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob?

B. 27. Non est Deus mortuorum, sed vivorum.

A. Non est Deus mortuorum, sed viventium.

B. Vos ergo multum erratis. C. 59. Respondentes autem quidam Scribarum, dixerunt ei: Magister, benè dixisti.

A. 55. Et audientes turbæ, mirabantur in doctrinâ ejus.

MAGNUM MANDATUM

CAPUT CXVII.

A. XXII. 54. (Dom. 17 post Pent.) † Pharisei autem audientes quòd silentium imposuisset Sadduceis, convenerunt in unum.

A. 55. Et interrogavit eum unus B. XII. 28. Et accessit unus (C. 80, n. 1.).

B. De scribis, A. Ex eis legis doctor, B. Qui audierat illos conquirentes: et videns quoniam benè illis responderit, interrogavit eum, Quod esset primum omnium mandatum?

A. 57. Ait illi Jesus: Quia primum omnium mandatum est: Audi, Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est. (Deut. 6, 4.)

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota animâ tuâ, et in totâ mente tuâ.

B. Hoc est primum mandatum. 51. Secundum autem simile est huic: Diliges

tem simile est illi: proximum tuum sicut teipsum (Levit. 19, 18). tuum tanquam teipsum.

B. Majus horum aliud mandatum non est A. 40. In his duobus mandatis universa lex pendet, et propheta.

B. 52. Et ait illi scriba: Benè, Magister, in veritate dixisti, quia unus est Deus, et non est alius præter eum: 55. Et ut diligatur ex toto corde, et ex toto intellectu, et ex totâ animâ, et ex totâ fortitudine: et diligere proximum tanquam seipsum, majus est omnibus holocaustibus et sacrificiis. 54. Jesus autem videns quòd sapienter respondisset, dixit illi: Non es C. XX. 40. Et longè à regno Dei. Et nemo jam amplius non audebat eum interrogare.

(1) Sed qui postea deposito tentandi animo responsum Christi magnificè comprobavit.

(2) Quamvis istud in C proximè subjiciatur responsioni ad questionem Sadduceorum; de omnibus tamen in universum, et non de solis Sadduceis verimiliter dicitur, sicut et in B hic, et in A infra, cap. seq.

CHRISTUS CUJUS FILIUS.

CAPUT CXVIII.

A. XXII. 41. Congregatis autem Phariseis, interrogavit eos Jesus, 42. Dicens: Quid vobis videtur de Christo? cujus filius est? Dicunt ei: David.

A. 45. Ait illis: B. XII. 55. Et respondens Jesus C. XX. 41. Dixit dicebat, docens in templo (1): autem ad illos: A. Quomodò ergo David in Spiritu sancto vocat eum Dominum, Christum filium dicens

esse David? 42. Et ipse David dicit

B. Quomodò dicunt scribæ, Christum filium esse David? 56. Ipse enim David dicit in Spiritu sancto.

A. 44. Dixit Dominus Domino meo, sed è dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?

B. Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?

A. 58. Hoc est maximum, et primum mandatum. 59. Secundum autem simile est huic: Diliges

C. In libro Psalmorum: Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis (Ps. 109, 4);

45. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?

A. 45. Si ergo David vocat eum

vid dicit eum Dominum; et unde est filius ejus? C. 44. David ergo Dominum illum vocat; et quomodo filius ejus est?

B. Et multa turba eum libenter audivit.

(1) A sic rem narrat, tanquam Christus ad scribas, aut Phariseos sermonem direxerit, B verò et C, tanquam ad plebem. Res eadem est. Quis verborum proprietatem tenuerit, incertum.

AUDIENDI, NON IMITANDI SCRIBÆ.

CAPUT CXXIX.

1. Vita scribarum.

B. XII. 58. Et dicitur Dom. 2. Quadr.) † Jesus locutus est ad discipulos suos, 2. Dicens. populo, dixit discipulis suis:

B. Eis in doctrinā suā:

A. Super cathedram Moysi sederunt Scribæ, et Pharisei. 5. Omnia ergo quæcumque dixerint vobis, servate, et facite: secundum opera verò eorum nolite facere: dicunt enim, et non faciunt. 4. Alligante enim onera gravia et importabilia, et imponunt in numeros hominum (C. 85, n. 5, v. 46, act. 15, 10); digito autem suo nolunt ea movere: 5. Omnia verò opera sua faciunt, ut videantur ab hominibus.

C. 46. Attendite à scribis, qui volunt ambulare in stolis,

B. Et salutari in foro, 59. Et in primis cathedris sedere in Synagogis, et primos discubitus in cenis.

C. Et amant salutationes in foro: et primas cathedras in Synagogis, et primos discubitus in conviviis: 47. Qui decorant domos viduarum, simulantes longam orationem.

B. Hi accipient B. Hi accipient prolixius iudicium.

2. Unus magister.

A. 8. Vos autem nolite vocari Rabbi: unus est enim magister vester, omnes autem vos fratres estis, 9. Et patrem nolite vocare vobis super terram: unus est

enim Pater vester, qui in cœlis est (Mat. 1, 6.) 10. Nec vocemini magistri; quia magister vester unus, Christus (Jac. 5, 1.) 11. Qui major est vestrum, erit minister vester. 12. Qui autem se exaltaverit, humiliabitur; et qui se humiliaverit, exaltabitur (C. 91, n. 2, et 99) †. (15. Væ autem vobis (1), C. 85, n. 5.)

(1) Subjungit A multe vae in Phariseos, sed per recapitulationem, ut nobis videtur. V. tit. cap. 85.

DEO MINUTA VIDERE.

CAPUT CXX.

B. XII. 41. Et sedens Jesus, contra gazophylacium, aspiciebat quomodo turba jactaretur in gazophylacium; et multi divites jactabant multa. 42. Cum venisset autem vidua una pauper, misit duo minuta, quod est quadrans (1). 45. Et convocans discipulos suos, ait illis: Amen dico vobis, quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit, qui miserunt in gazophylacium. 44. Omnes enim ex eo quod abundabat illis, miserunt:

hæc verò de penuriā suā omnia quæ habuit misit, totum victum suum.

(1) Duobus modis id intelligi potest. 1° Ut duo illa minuta unum confecerint quadrantem, quod secutus est Syrus, qui vertit, quæ sunt octavæ. 2° Ut unum quodque fuerit quadrans, quod probabilis est; quia ex Plutarcho in Cicerone, quadrans minimum erat in nummorum genere, eratque quarta pars assis, assis verò valor, sex circiter denariorum Gallicorum.

III PREDICTIO EVERSIONIS JERUSALEM (V. 1, c. 90, n. 2 et 2, c. 109, n. 5).

CAPUT CXXI.

1. Predictio eversionis templi.

B. XIII. 4. Et cum egressus Jesus de templo, ibat. Et accesserunt discipuli ejus, ut ostenderent ei edificationes templi.

C. XXI. 5. Et quibusdam dicentibus de templo, quod bonis lapidibus, et donis ornatum esset,

B. Ait illi unus ex discipulis suis: Magister, aspice, quales lapides, et quales structure! 2. Et respondens Jesus, ait illi: Vides has omnes magnas edificationes?

A. Amen dico vobis: Tur lapis super lapidem, qui non

destruatur. A. Non relinquetur hic lapis super lapidem, qui non destruetur.

2. Præsentia cladis Jerusalem.

B. 5. Et cum sederet in monte Olivæ contra templum, Olivæ contra templum, Interrogabant eum,

A. Sedente autem eo super montem Olivæ contra templum, accesserunt ad eum discipuli secretò.

C. 7. Interrogaverunt autem illum.

B. Separatim Petros, et Jacobus, et Joannes, et Andreas,

C. Dicentes: Præceptor, Dic nobis, quando hæc erunt?

C. Quando hæc erunt, et quod signum cum fieri incipient? 8. Qui dixit:

videte ne seducamini: multi enim venient in nomine meo, dicentes, quia ego sum: et consummationis seculi?

4. Et respondens Jesus, dixit eis: Videte ne quis vos seducat (2. Thess. 2, 3):

5. Multi enim venient in nomine meo, dicentes: Ego sum Christus; et multos seducunt:

C. Et tempus appropinquavit: nolite ergo ire post eos.

7. Cum audieritis autem, A. 6. Audituri enim estis prælia, et opinioniones præliorum:

9. (In Com. plur. mart.) † Cum autem audieritis prælia, et seditiones,

B. Bella, et opinioniones bellorum; oportet enim hæc fieri; sed nondum finis.

A. Hæc fieri: sed nondum est finis.

C. Primum hæc fieri, sed nondum statim finis.

7. Consurget enim gens in gentem, et regnum in regnum, et erunt pestilentia, et famæ, et terræmotus per loca.

B. 8. Exurret enim gens contra gentem, et terræmotus magni erunt

per loca, et pestilentia, et famæ, et signa magna erunt.

A. 8. Hæc autem omnia initia sunt dolorum. 5. Fiduciam persecutionibus (v. cad. dere, c. 56, n. 4. A.). C. 12. Sed ante hæc omnia injicient vobis manus suas, et persequentur, tradentes in Synagogas, et custodias.

B. 9. Videte autem vosmetipsos. Tradent enim vos in concilii, et in Synagogis vapulabitis et ante præsidet et reges stabitis propter me, in testimonium illis (10. Et in despropter nomen omnes, infra.). C. 15. Continget autem vobis in testimonium.

C. 14. Ponite ergo in cordibus vestris, Cum duxerint vos tradentes (c. 84, v. 41), Non præmeditari quemadmodum respondeatis: Sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini.

C. 15. Ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri: Non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus. 12. Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium: et consurgent filii in parentes, et mortem afficient eos.

A. 9. Tunc tradent. C. 16. Trademini autem vos in tribulationem. C. A parentibus, et fratribus, et cognatis, et amicis: C. Et mortem afficient ex vobis: 17. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. B. 15. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. A. 10. Et tunc scandalizabuntur multi, et invicem tradent, et odio habebunt invicem. 11. Et multi pseudoprophete surgent, et seducunt multos: 12. Qui autem sustulerit in finem, hic salvus erit (14. Cum autem infra.). C. 19. In patientiā vestrā debebitis animas vestras †.

A. 14. Et in omnes gentes primum oportet prædicari Evangelium. 11. Et (cum duxerint, supra.)

4. Obsessio, et eversio Jerusalem.

B. 14. Cum autem videritis circumdarii ab exercitu Jerusalem,

per loca, et pestilentia, et famæ, et signa magna erunt.

C. 14. Ponite ergo in cordibus vestris, Cum duxerint vos tradentes (c. 84, v. 41), Non præmeditari quemadmodum respondeatis:

B. Sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini.

C. 15. Ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri:

B. Non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus. 12. Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium: et consurgent filii in parentes, et mortem afficient eos.

A. 9. Tunc tradent. C. 16. Trademini autem vos in tribulationem.

C. A parentibus, et fratribus, et cognatis, et amicis: C. Et mortem afficient ex vobis: 17. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. B. 15. Et eritis odio omnibus propter nomen meum.

A. 10. Et tunc scandalizabuntur multi, et invicem tradent, et odio habebunt invicem. 11. Et multi pseudoprophete surgent, et seducunt multos: 12. Qui autem sustulerit in finem, hic salvus erit (14. Cum autem infra.).

C. 19. In patientiā vestrā debebitis animas vestras †.

A. 14. Et in omnes gentes primum oportet prædicari Evangelium. 11. Et (cum duxerint, supra.)

4. Obsessio, et eversio Jerusalem.

B. 14. Cum autem videritis circumdarii ab exercitu Jerusalem,

per loca, et pestilentia, et famæ, et signa magna erunt.

C. 14. Ponite ergo in cordibus vestris, Cum duxerint vos tradentes (c. 84, v. 41), Non præmeditari quemadmodum respondeatis:

B. Sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini.

C. 15. Ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri:

B. Non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus. 12. Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium: et consurgent filii in parentes, et mortem afficient eos.

A. 9. Tunc tradent. C. 16. Trademini autem vos in tribulationem.

C. A parentibus, et fratribus, et cognatis, et amicis: C. Et mortem afficient ex vobis: 17. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. B. 15. Et eritis odio omnibus propter nomen meum.

A. 10. Et tunc scandalizabuntur multi, et invicem tradent, et odio habebunt invicem. 11. Et multi pseudoprophete surgent, et seducunt multos: 12. Qui autem sustulerit in finem, hic salvus erit (14. Cum autem infra.).

munationem desolationis stantem, qui legit intelligat: Tunc qui in Judæa sunt, fugiant in montes: 9, 27.) quæ dicta est à Daniele A. 16. Tunc qui in Judæa sunt fugiant ad montes: 17. Et qui in tecto, non descendat tollere aliquid de domo sua: 18. Et qui in agro, non revertatur tollere tunicam suam. 19. Væ autem pregnantibus, et nutritibus in illis diebus. B. 17. Væ autem pregnantibus, et nutritibus in illis diebus. 18. Orale verò ut hieme non fiat.

A. 21. Erunt enim tunc tribulationes magnæ, qualis non fuit ab initio mundi usque modo, neque fiet. A. 22. Et nisi brevia fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro: sed propter electos breviantur dies illi.

A. 15. (Dom. 24, et ult. post Pent.) † Cùm ergo videritis (2) abominationem desolationis (Dan. 9, 27.) quæ dicta est à Daniele propheta, stantem B. Ubi non debet.

A. In loco sancto: qui legit intelligat.

C. 21. Tunc qui in Judæa sunt, fugiant ad montes (5): et qui in medio ejus, discedant: et qui in regionibus, non intrent in eam: B. 15. Et qui super tectum, nec introeat ut tollat quid de domo sua: 16.

Et qui in agro erit, non revertatur retro tollere vestimentum suum.

C. 22. Quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia quæ scripta sunt. 25. Væ autem pregnantibus et nutritibus in illis diebus.

A. 20. Orale autem ut non fiat fuga vestra in hieme, vel sabbata (4).

B. 19. Erunt enim dies illi tribulationes tales (5), quales non fuerunt ab initio creaturæ, quam condidit Deus, usque nunc, neque fient.

C. Erit enim pressura magna summo, et ira populo huic. 24. Et cadent in ore gladii; et captivi ducentur in omnes gentes; et Jerusalem calcabitur à gentibus: donec impleantur tempora nationum.

B. 20. Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro: sed propter electos quos elegit, breviantur dies (6).

(1) Seculi secundum Hieronymum, Jerusalem secundum Hilar. et Chrysost. nam Paulus, Rom. 1. 8, et 10, 18, et ad Coloss. 1, 6, et 25, testatur, suo jam tempore, ideòque ante eversam Jerusalem, Evangelium in toto mundo predicatum fuisse; nimirum quia in maxima orbis notie parte, id factum fuerat, quinvis perfectius in fine mundi complendum.

(2) Per abominationem desolationis sunt qui intelligent signa Romanorum militaria, (in quibus imagines Cesarum in divos reatorum, quas milites adorabant) quæ Titus conspicua in suis castris posuit, quæ ipsa non victor in templi ruinis; ubi etiam milies signis sacrificaverunt, ut Josephus locutus. Sunt vero alii, qui intelligent seculissimam illam profanationem totius templi per Zelotas, quæ facta est post circumdatam ab exercitu Cæsarum, et liberatam Jerusalem, darivique usque ad eversioem ejus per Titum, tres circiter annos cum dimidio: quæ profanatio dicitur abominatio desolationis, quæ subsequente, et à Daniele predicta desolationis vera causa fuit, ut patet ex Josepho.

(3) *Vir verbis, et seq.*, inquit August. epist. 80, intelligendum est, festinationem fugæ fuisse præceptam: quare huic Christi monito præstant Christiani ex Jerusalem, totaque regione migrarunt in urbem Tellam, quæ parabat regi Agrippe, amico Romanorum.

(4) *Id est*, inquit August. Quæst. evang. l. 1, quæst. 57, ne impedimento aliquo detineamini; quia et hieme, in hiemis vel frigore, et sabbato, in quo longius proficisci non licebat, impediebatur quis ab itinere: licet enim in vita periculo lex illa cessaret, plerisque tamen Judæorum ea exceptio non probabatur; et pauci fuerunt inter Christianos à Judaismo conversos, qui se ab obligatione sabbati liberos esse intelligerent ante exidium Jerusalemianum. Idem Aug., ibidem, moraliter exponit, ne in tristitia, aut lætitiâ rerum temporalium, quis inveniatur in die illa.

(5) Ex C patet id de Judæorum vastatione intelligendum, ut notat August., epist. 80. Nam, ut ibidem ait, Josephus ista mala dicit illi populo tunc accidisse, ut vix credibilia videantur: minus enim latrocinia, famas, pestis; extra ferrum, et flamma.

(6) *Id est*, nullus Judæorum evasisset mortem temporalem: sed propter electos, qui scilicet vel tum vivebant, vel ex Judæis usque ad finem mundi nascituri erant, citius divina providentiâ bello et calamitatibus illis finem imponet.

204

Ultimus Adventus Christi.

Transit Christus ad 2 et 3 questionem de regno Messie, et de fine seculi.

CAPUT CXXII.

1. Pseudochristi, et Pseudoprophete.

B. XIII. 21. Et tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis. 22. Exurgent enim pseudochristi, et pseudoprophete; et dabunt signa et portenta ad seducendos, si fieri potest, etiam electos.

A. 25. Ecce prædixi vobis.

B. 25. Vos ergo videte: ecce prædixi vobis omnia.

A. 26. Si ergo dixerit vobis (C, *ibid.*): Ecce in deserto est, nolite exire; ecce in penetralibus, nolite credere. 27. Sicut enim fulgur exit ab oriente, et patet usque in occidentem: ita erit et adventus Filii hominis. 28. Ubiicumque fuerit corpus (1), illic congregabuntur et aquilæ (c. 97, n. 5).

2. Signa in sole et luna.

C. XXI. 25. Et (Dom. 4. Adv.) † erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressura gentium, et fluctum; 26. Arescentibus hominibus præ timore, et expectatione, quæ supervenient universo orbi.

A. 29. Statim autem post tribulationem dierum illorum (2), solum obscurabitur (Isa. 13, 10, Ezech. 32, 7, Joel. 2, 31, et 3, 15), et luna non dabit lumen suum, et stellæ cadent de cælo, et virtutes cælo-

rum, commovebuntur. 30. Et tunc parebit signum Filii hominis in cælo: et tunc plangent omnes tribus terræ: et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute multa, et gloria, et majestate (Apoc. 1. 7). 31. Et mittet angelos suos cum tubâ, et voce magna (1. Cor. 15, 52; 14. Thess. 4, 16): et congregabunt electos cælorum usque ad terminos cælorum.

3. Fidelium lætitiâ instante judicio.

C. 28. His autem fieri incipientibus, respicite, et C. Similitudinem: levate capita vestra: quoniam appropinquat redemptio vestra. 29. et omnes arbores: Et dixit illis:

30. Cùm producant jam esse fructum, scitis quoniam prope est æstas (5): 31. Ita et vos cùm videritis hæc fieri, scitote quòd in proximo sit in æstas: 29. Sic et vos cùm videritis hæc fieri, scitote quòd in proximo sit in æstas: 30. Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio hæc, donec restitutum sit cælum et terra, et omnia elementa.

A. 32. Ab arbore autem fici discite parabolam: Cùm jam ramus ejus tener fuerit, et folia nata, scitis quia prope est æstas: 33. Ita et vos cùm videritis hæc omnia,

scitote quòd in proximo sit in æstas: 30. Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio hæc, donec restitutum sit cælum et terra, et omnia elementa.

C. Fieri, scitote quoniam prope est regnum Dei. 32. Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant (4). 33. Cælum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

A. Scitote quia prope est in januis. 34. Amen dico vobis, quia non

transibunt.

scitote quia prope est in januis.

34. Amen dico vobis, quia non

transibunt.

scitote quia prope est in januis.

34. Amen dico vobis, quia non

transibunt.

scitote quia prope est in januis.

34. Amen dico vobis, quia non

transibunt.

præteribit generatio hæc, donec omnia hæc fiant. 35. Cælum et terra transibunt; B. 32. De die autem illo, vel verba autem mea non præteribunt. 4. Cælo, neque Filius, nisi Pater (5). 56. De die autem illâ, et horâ nemo scit, neque angeli cælorum, nisi solus Pater. (37. Sicut autem, c. 79, n. 2.)

(1) Gr., et πνευμα, cadaver.

(2) August., epist. 80, per solem intelligit Christum; per lunam Ecclesiam; qui licet vel tunc persecutionis acerbitate ita sint obscurandi, ut hominibus non appareant: per stellas cadentes, eos qui cùm gratia fulgere viderentur, persecutionibus cedent, et cadent: per virtutes cælorum, quosdam firmissimos, qui turbabuntur.

(3) Gr., et πνευμα, cadaver.

(4) August., epist. 80, per solem intelligit Christum; per lunam Ecclesiam; qui licet vel tunc persecutionis acerbitate ita sint obscurandi, ut hominibus non appareant: per stellas cadentes, eos qui cùm gratia fulgere viderentur, persecutionibus cedent, et cadent: per virtutes cælorum, quosdam firmissimos, qui turbabuntur.

(5) Gregor., l. 8, epist. 42: In naturâ quidem humanitatis notis diem et horam, non ex naturâ immunitatis novit: ideò scientiam, quam ex natura humani non habuit, in quâ cum angelis creatura suis, hæc se cum angelis habere deneget.

VIGILANDEM. (V. ead. de re. c. 86, n. 1, C. A.)

CAPUT CXXIII.

B. XIII. 35. Videte, vigilate, et orate: nescitis enim quando tempus sit (A. C. seq., v. 13).

C. XXI. 34. Attendite autem vobis, ne forte graventur corda vestra in crapulâ, et ebrietate, et curis hujus vite; et superveniat in vos repentinâ dies illa (Rom. 13, 13). 35. Tanquàm laqueus enim superveniet in omnes, qui sedent super faciem omnis terre.

36. Vigilate itaque, omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia quæ futura sunt, et stare ante Filium hominis (37. Erat autem c. 126).

B. 34. Sicut homo, qui peregrinatus reliquit domum suam, et dedit servis suis potestatem cujusque operis, et janitori præcepit ut vigilet. 35. Vigilare ergo, nescitis enim quando dominus domus veniat; sero, ante mediâ nocte, an galli cantu, an mane: 36. Ne cùm venierit repente, inveniat vos dormientes. 37. Quod autem vobis dico, omnibus dico: Vigilare (XIV. 4. Erat autem, c. 127, n. 4).

DECEM VIRGINES.

CAPUT CXXIV.

A. XXV. 1. Tunc (in Com. Virg.) † simile erit regnum cælorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas, exierunt obviam sponso et sponsæ. 2. Quinque autem ex eis erant fatuæ, et quinque prudentes: 3. Sed quinque fatuæ accipientes lampades non sumpserunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-

perunt oleum secum: 4. Prudentes verò acce-